

Nieuwsbrief jaargang 2, 4 september 2012

Verkiezingsnummer 3

‘Let vooral op De Jager’

Wie wil weten wat er na 12 september met Nederland gaat gebeuren, kan beter op minister De Jager (financiën) letten dan op verkiezingsbeloften. Wytze van der Woude, onderzoeker aan het Montesquieu Instituut in Maastricht, kijkt door alle verkiezingsretoriek en verkiezingsbeloften op weg naar 12 september heen – om vast te stellen dat ‘Prinsjesdag’ (18 september) veel bepalender zal zijn voor wat er de komende jaren gaat gebeuren.

Op die dag - een week na de verkiezingen – dient minister De Jager, namens het demissionaire kabinet, de begroting voor 2012 in. ‘Zonder al te negatief te zijn over het tempo van de kabinetsformatie, ligt het niet voor de hand dat het nieuwe kabinet voor het einde van het jaar in het zadel zit en uitgewerkte begrotingsplannen kan presenteren’, analyseert Van der Woude. ‘Daarmee wil gezegd zijn dat de waarde van alle verkiezingsbeloften buitengewoon relatief is. Wie wil weten wat er gaat gebeuren, moet vooral op Jan Kees de Jager letten.’

[Lees verder >](#)

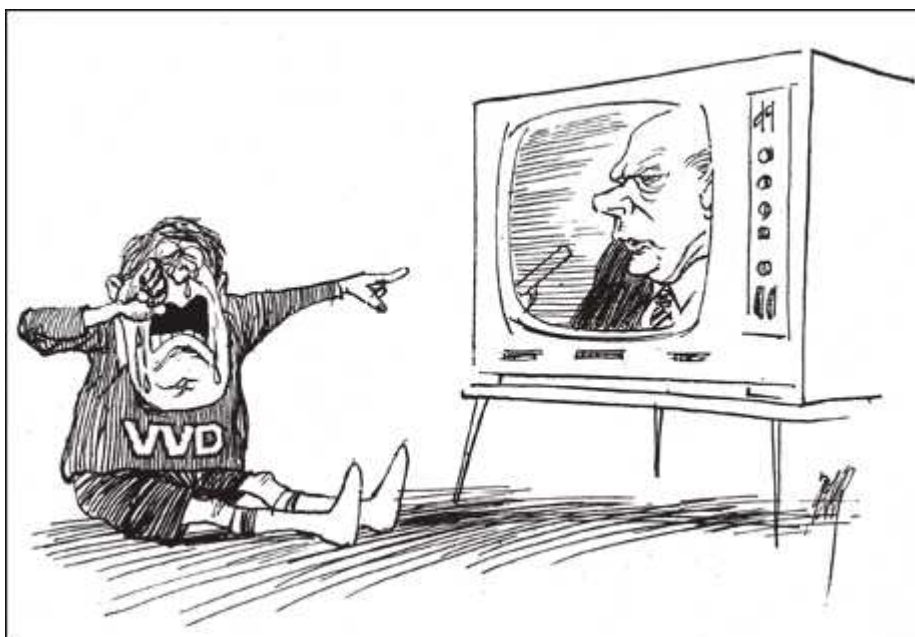
Sterkere Europese Unie

Nederland moet zich inzetten voor ‘an ever stronger union’. Midden in de verkiezingscampagne neemt staatssecretaris Ben Knapen (Europese zaken) afscheid van een Europa-dat-zich-steeds-meer-aaneensluit.

[Lees de \(eerste\) Montesquieu Lezing \(pdf\) >](#)

Polarisatie in beeld

Cartoon

Partners

‘De linkse familie is warm.’

PvdA-lijsttrekker Samsom.

Premiers die buiten de verkiezingsstrijd bleven

- Drees (1959)
- Beel (1959)
- De Quay (1963)
- Cals (1967)
- De Jong (1971)
- Kok (2002)

Kabinetten na de oorlog die vier jaar volmaakten

- Drees III (1952-1956)
- De Quay (1959-1963)
- De Jong (1967-1971)
- Lubbers I (1982-1986)
- Kok I (1994-1998)

Geschiedenis van het kiesrecht

- 1917
evenredige vertegenwoordiging
- 1919
actief vrouwenkiesrecht
- 1921
van zwart naar rood potlood
- 1928
invoering volmacht
- 1937
invoering waarborgsom
- 1965
stemmachine mogelijk

Soms lijken de polarisatiejaren weer terug. Gaat het er tussen Rutte, Roemer, Wilders, Samsom, Van Haersma Buma en Pechtold op weg naar 12 september af en toe heftig ('nu doet u het weer') aan toe, in de jaren '70 - de jaren van Van Agt, Den Uyl en Wiegel - gingen de zeeën ook regelmatig hoog. Met name PvdA en VVD schilderden elkaar met graagte zwart af. Dat werd door Peter (van Straaten) treffend verbeeld in Vrij Nederland van 23 april 1977: de toen nog jonge heer Hans Wiegel barst in tranen uit zodra hij Joop den Uyl, de boeman voor 'rechts', op televisie ziet. Reageert Rutte ook zo heftig op Roemer?

De Hofvijver op verkiezingstournee

Dit is het derde verkiezingsnummer van De Hofvijver. Tot 13 september, de dag na de verkiezingen, zullen een paar keer per week korte, actuele 'verkiezingsnummers' verschijnen.

[Lees verder >](#)

- 1972
kiesrecht naar 18 jaar
- 1989
vast moment verkiezingen
- 1997
voorkeursdrempel 25 procent
kiesdeler

Colofon

De Hofvijver is een uitgave van het Montesquieu Instituut en zijn partners.

[lees verder](#)

Aan- en afmelden

Hier kunt u zich aanmelden voor deze nieuwsbrief.

Parlement.com

[Kiezers](#)
[Partijen](#)
[Tweede Kamer](#)
[Eerste Kamer](#)
[Regering](#)
[Polder](#)
[Europa](#)

Europa-Nu.nl

[Praktisch Europa](#)
[Europa in de wereld](#)
[Nederland en Europa](#)
[Hot Issues](#)
[Beleid en toekomst](#)
[Wie doet wat](#)
[Wat komt eraan](#)

Montesquieu-Instituut.nl

[Het instituut](#)
[Onderzoek](#)
[Onderwijs](#)
[Valorisatie](#)
[Publicaties](#)
[Europa](#)
[Nederland](#)